

2018. I. hírlevél

Tartalom

- 1 Bevezető
- 2 Jogszabályváltozás
- 3 Az új szintetikus szerek lefoglalásainak alakulása
- 5 Új hatóanyagok a lefoglalásokban

Bevezető

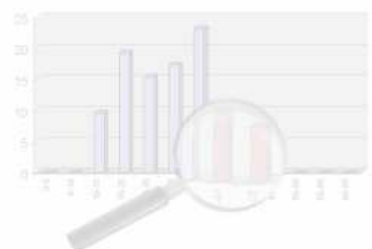
Idei első hírlevelünkben ismertetjük a kábítószerekre és új pszichoaktív anyagokra vonatkozó, 2018. január 1. napjával életbe lépő főbb jogszabályváltozásokat.

Bemutatjuk a lefoglalt klasszikus kábítószeres és új szintetikus szerek vizsgálati eredményei alapján kirajzolódó hazai tendenciákat, kiemelve a piacon domináló szintetikus kannabinoidok és katinon-származékok körében tapasztalható változásokat. Ezek mellett beszámolunk négy új hatóanyag megjelenéséről a lefoglalásokban.

A hírlevelek és riasztások elérhetők az NSZKK honlapján, a www.nszkk.gov.hu oldalon.

A hírleveleket a feliratkozott szakemberek részére megjelenéskor automatikusan megküldjük. A feliratkozási szándékot a drug.b@nszkk.gov.hu levélcímen kérjük jelezni.

Dr. Nagy Júlia
főtanácsos, igazgató
Nemzeti Szakértői és Kutató Központ
Kábítószervizsgáló Szakértői Intézet

Jogszályváltozás

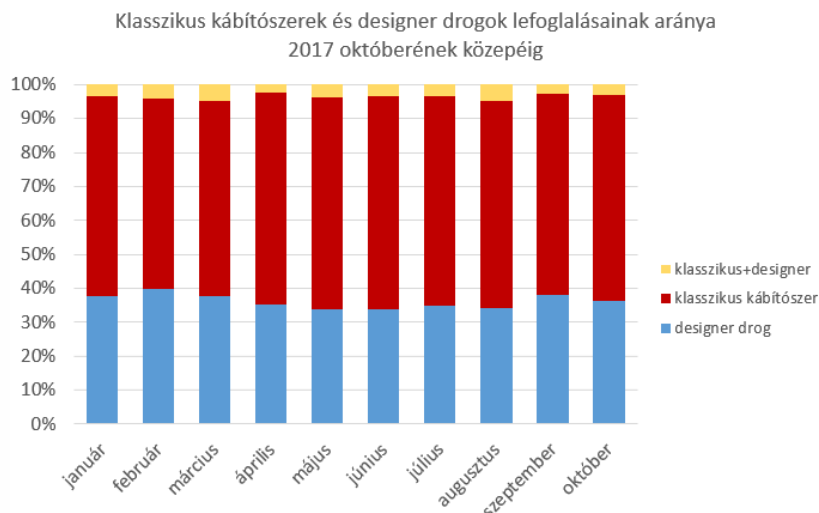
Életbe lépett a Btk. módosítása, amely az elmúlt időszak leggyakoribb, újonnan kábítószerre minősített anyagai esetében számszerűsíti a csekély mennyiség felső határát. Ez jelentős változás, hiszen a kábítószer-listára történt felkerülése után is a piacon lévő ADB-FUBINACA lefoglalásoknál számos esetben tapasztaltuk, hogy a jogszabályi határérték hiánya a szakértők többszöri kirendelését eredményezte, ami a büntetőeljárások elhúzódásához vezetett. Megjegyzendő, hogy a Btk-ban nem számszerűsített jogi határértékek tekintetében jogbiztonsági kérdések is felmerültek, több bíróság az Alkotmánybírósághoz fordult, de az Alkotmánybíróság a hatályos szabályozást – egy különvélemény mellett – megfelelőnek ítélte.

A kábítószeresek listája bővült, négy, korábban új pszichoaktív anyagként ellenőrzött vegyület minősül kábítószernek 2018. január 1. napjától.

Hatálybalépés időpontja	Változás
2018. január 1.	<p>M A G Y A R K Ö Z L Ö N Y • 2017. évi 216. szám</p> <p>A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény hatálybalépésével összefüggő egyes törvények módosításáról szóló 2017. évi CXCVII. törvény 341.§-a módosította, illetve kiegészítette a Btk. 461.§-át, számszerűsítve a csekély mennyiség felső határát:</p> <ul style="list-style-type: none"> - bázis formában megadott tiszta hatóanyag-tartalomban kifejezve alfa-PVP esetén 0,5 gramm, pentedron esetén 0,4 gramm határértékben, - tiszta hatóanyag-tartalomban kifejezve GBL esetében 6,2 gramm, AB-CHMINACA, MDMB-CHMICA, AM-2201, AB-PINACA, AB-FUBINACA és ADB-FUBINACA esetében 0,05 gramm határértékben.
2018. január 1.	<p>M A G Y A R K Ö Z L Ö N Y • 2017. évi 207. szám</p> <p>Az 1965. évi 4. törvényerejű rendelettel kihirdetett, a New-Yorkban, 1961. március 30-án kelt Egységes Kábítószer Egyezmény módosításának kihirdetéséről szóló 2017. évi CLXXI. törvény az egyezmény módosítás kötelező hatályának elismerése keretében az U-47700 és butyrfentanyl felvételre került az 1972. évi Jegyzőkönyvvel módosított és kiegészített 1961. évi Egységes Kábítószer Egyezmény I. jegyzékébe.</p> <p>Az 1979. évi 25. törvényerejű rendelettel kihirdetett, a pszichotróp anyagokról szóló, Bécsben az 1971. évi február hó 21. napján aláírt egyezmény módosításának kihirdetéséről szóló, 2017. évi CLXXII. törvény az egyezmény módosítás kötelező hatályának elismerése keretében az ethylone (etilon) és az XLR-11 (5FUR-144) felvételre került a Pszichotróp anyagokról szóló 1971. évi egyezmény II. jegyzékbe.</p> <p>Ezzel párhuzamosan a fenti vegyületek vonatkozásában módosultak a 66/2012 Kormányrendelet megfelelő mellékletei is (Magyar Közlöny, 2017. évi 231. szám: Egyes egészségügyi és egészségbiztosítási tárgyú kormányrendeletek módosításáról szóló 507/2017. (XII. 29.) Kormányrendelet 30.§, illetve 7. melléklet).</p>

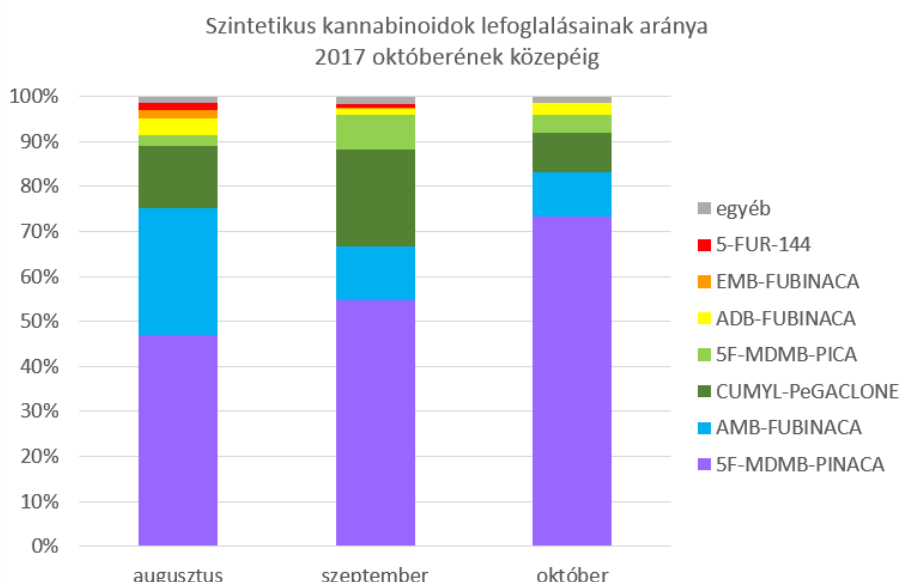
Az új szintetikus szerek lefoglalásainak alakulása

2017-ben (az október közepéig feldolgozott adatok alapján), a klasszikus szerekhez képest a designer drogok aránya 30 – 40 % között mozgott a lefoglalásokban. A nyári időszakban ugyan a klasszikus szerek nagyobb arányát figyelhettük meg, azonban az új szerek részesedése végig a fent említett, viszonylag szűk sávon belül maradt.

Továbbra is a szintetikus kannabinoidok, illetve a kationok családjába tartozó vegyületek voltak a leggyakrabban lefoglalt designer szerek. Az esetek túlnyomó többségében új pszichoaktív anyagnak minősülő hatóanyagokat mutattunk ki a klasszikus kábítószer nem tartalmazó lefoglalásokból.

Szintetikus kannabinoidok

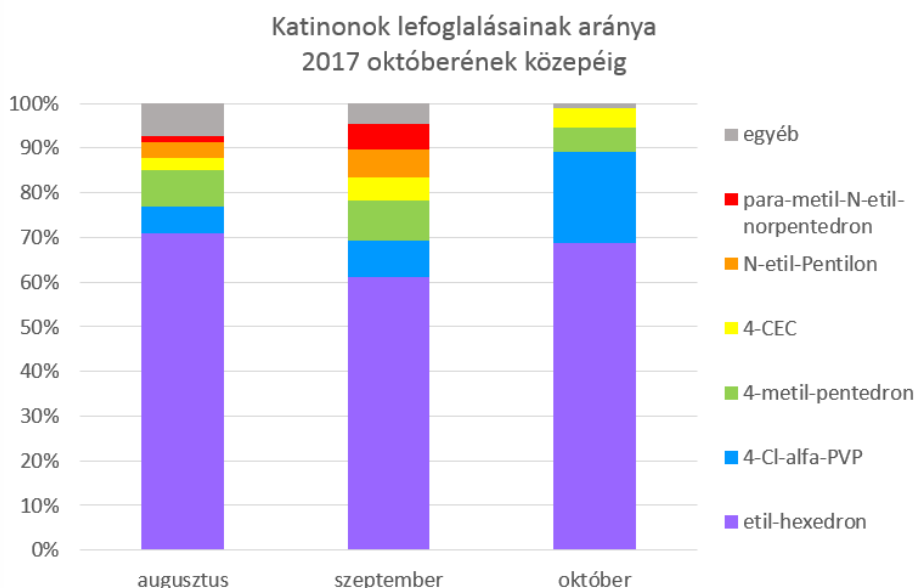

A Cumyl-PeGaCLONE elnevezésű vegyületet augusztusban a vizsgált bűnjelek 15 %-ában, szeptemberben 20 %-ában azonosítottuk, azonban – feltehetően, mivel az anyag szeptember 28-ától új pszichoaktív anyagnak minősül – októberben már a 10 %-ot sem érte el a szer aránya a lefoglalásokban.

Az AMB-FUBINACA esetében is csökkenő tendenciát figyelhettünk meg, aránya az augusztusi, 30 % körüli értékről október közepére mintegy 10 %-ra csökkent. Annak ellenére, hogy az 5F-MDMB-PINACA már 2015. április másodikától új pszichoaktív anyagnak minősül, aránya tovább emelkedett a lefoglalásokban, októberre már meghaladta a 70 %-ot!

Katonon származékok

A 4-metil-pentedron aránya viszonylag stabilan, 5-10 % között mozgott a vizsgált időszakban a lefoglalt anyagokban. A para-metil-N-etil-norpentedron, az N-etil-pentilon és a 4-CEC nyár végén - ősz elején csak nagyon kis arányban szerepelt a lefoglalásokban, október közepére az előbbi kettő szinte el is tűnt. Helyettük a 4Cl-alfa-PVP jelent meg egyre gyakrabban a vizsgált mintákban, október elejére elérve a 20 %-ot. Az etil-hexedron továbbra is a leggyakoribb katonon volt a lefoglalásokban, 60 – 70 %-os arányban fordult elő.

Érdekeség, hogy egyre több vegyes hatóanyag-tartalmú „kristály”-minta került vizsgálatra ebben az időszakban. Az etil-hexedron mellett jellemzően 4Cl-alfa-PVP található, sokszor közel azonos, 1:1 arányban.

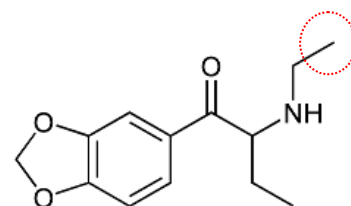
Új hatóanyagok a lefoglalásokban

A legutóbbi hírlevél megjelenését követően Intézetünk négy új hatóanyag azonosítását jelentette be az európai korai jelzőrendszerbe. Ezek a vegyületek a magyarországi lefoglalásuk és beazonosításuk előtt már szerepeltek az Új Drogok Európai Adatbázisában.

Katinon vegyületcsalád

Eutilon

Az eutilon (1-(1,3-benzodioxol-5-yl)-2-(ethylamino)butan-1-one) (1. ábra), színtelen (fehér) kristályos anyagként került lefoglalásra hazánkban 2017 novemberében. E katinon-származék megjelenését elsőként Lengyelországból jelentették 2014-ben, majd Szlovéniában azonosították egy tesztvásárlás során beszerzett anyagból. A jelentősnek nem mondható elterjedése mellett azonban nem új, eddig ismeretlen hatóanyagról van szó. A Boehringer Ingelheim vállalat által beadott, 1967-ben közzétett szabadalomban írták le először hivatalosan az eutilon molekulát. E szabadalom a depresszió kezelésének lehetőségéhez kifejlesztett, központi idegrendszerre ható aril-alfa-aminoketon típusú stimulánsok egy csoportját írja le.¹ A molekula szerkezete alapján a butilon homológjának tekinthető, mivel az eutilon nitrogén-atomján etil-szubsztituens kapott helyett, a butilon metil-szubsztituense helyett. A vegyület az 55/2014. (XII. 30.) EMMI rendelet 1. melléklet, 2. pontja alapján új pszichoaktív anyagnak minősül.

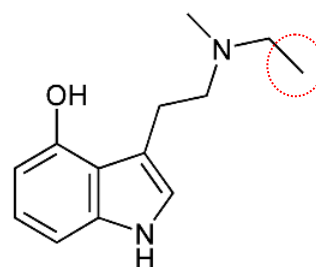
1. ábra

Triptamin vegyületcsalád

4-HO-MET

A triptamin vegyületcsaládba tartozó szintetikus 4-HO-MET (vagy metocin, methylcybin) (3-(2-(ethyl(methyl)amino)ethyl)-1H-indol-4-ol) (2. ábra), átlátszó kapszulába töltött barna színű por hatóanyagként került azonosításra Magyarországon, 2017 októberében. Európából 2007 óta érkeznek jelentések a vegyület lefoglalt bűnjelekből történt azonosításáról.

Elsőként Alexander Shulgin szintetizálta, s publikálta a vegyületet Tihkal című könyvében.² Hasonlóan a hallucinogén gombák által termelt psilocinhez, vizuális élményt okozó pszichedelikus hatással bír. A beszámolók alapján a dozírozása változatos lehet, 10-30 milligramm között változik. Szerkezetét tekintve, a terciar-amin rész különbözteti meg a psilocintól, mivel az egyik metil-csoport helyét etil-szubsztituens veszi át, így a két vegyület homológ párnak is tekinthető. A vegyület az 55/2014. (XII. 30.) EMMI rendelet 1. melléklet, 3. pontja alapján új pszichoaktív anyagnak minősül.

2. ábra

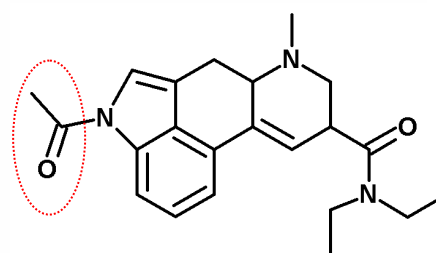
¹ Boehringer Sohn Ingelheim, „Aryl- α -aminoketone derivatives” The Patent Office London, 1967, GB19650014788

² Alexander T. Shulgin, Ann Shulgin, TiHKAL: The Continuation, 1997, ISBN-10: 963009699

LSD-származékok

ALD-52

Az ALD-52, vagy 1-acetil-LSD ((6aR,9R)-4-acetyl-N,N-diethyl-7-methyl-6,6a,8,9-tetrahydroindolo[4,3-fg]quinoline-9-carboxamide) (3. ábra), Magyarországon először 2017 tavaszán lefoglalt bélyegek hatóanyagaként került azonosításra. Igen rég ismert molekuláról van szó, ugyanis a szintézisét - több rokonszerkezetű vegyülettel együtt - 1957-ben publikálta Franz Troxler és Albert Hofmann.³ Ennek ellenére csak 2016-ban került bejegyzésre az Új Drogok Európai Adatbázisába, az első európai megjelenését követően (Franciaország 2016). Az LSD-től az indolrész nitrogénjének szubsztituense különbözteti meg, amely egy acetylsoport. A szervezetben, valamint hő hatására – az 1P-LSD-hez hasonlóan – az ALD-52 deacetileződik, így LSD-vé alakul. Az ALD-52 a Btk. 459.§ (1) 18., 183.§ (3) és 184/D.§ (1) szerint nem minősül sem kábítószernek, sem kábítószer-prekurzornak vagy új pszichoaktív anyagnak.

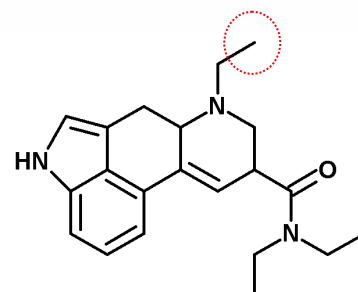

2. ábra

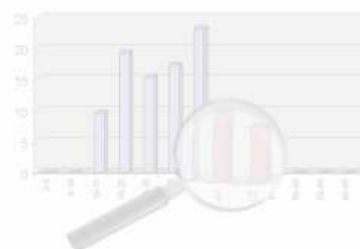
ETH-LAD

Egy 2017 tavaszán lefoglalt bélyeg hatóanyagaként, ETH-LAD ((6aR,9R)-N,N-diethyl-7-ethyl-4,6,6a,7,8,9-hexahydroindolo[4,3-fg]quinoline-9-carboxamide) (4. ábra) elnevezésű vegyület volt kimutatható. Ez a vegyület is elsőként 2016-ban jelent meg Európában (Franciaország) az EDND jelentése szerint. Alexander Shulgin publikálta a vegyületet Tihkal című könyvében, melyben megemlíti, hogy valamivel hatásosabb molekula, mint az LSD.

Szerkezetét tekintve, az LSD-től csak a kinolin rész nitrogénjének etil-szubsztituense különbözteti meg, mely az LSD esetében egy metilsoport. Az ETH-LAD a Btk. 459.§ (1) 18., 183.§ (3) és 184/D.§ (1) szerint nem minősül sem kábítószernek, sem kábítószer-prekurzornak vagy új pszichoaktív anyagnak.

3. ábra

³ Troxler, F. and Hofmann, A., Substitutionen am Ringsystem der Lysergsäure I. Substitutionen am Indol-Stickstoff. 43. Mitteilung über Mutterkornalkaloide. HCA, 40: 1706–1720. 1957. doi:10.1002/hlca.19570400619